

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 33/2024)

София, 28 август 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 22.08.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 22.08.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

Към 22 август 2024 г. кампанията по прибиране на реколтата от основните есенни култури е приключила в почти цялата страна. Според обработените до момента данни, продукцията от пшеница възлиза на около 6,8 млн. тона - с 2,6% повече на годишна база, поради повишения среден добив от декар. Производството на ечемик бележи ръст от 39,9% спрямо година по-рано, главно в резултат на увеличените площи, като се отчита и леко нарастване на продуктивността от единица площ. Под миналогодишните нива са прибраните количества маслодайна рапица (с 26,2%), ръж (с 25,3%) и тритикале (с 6,5%).

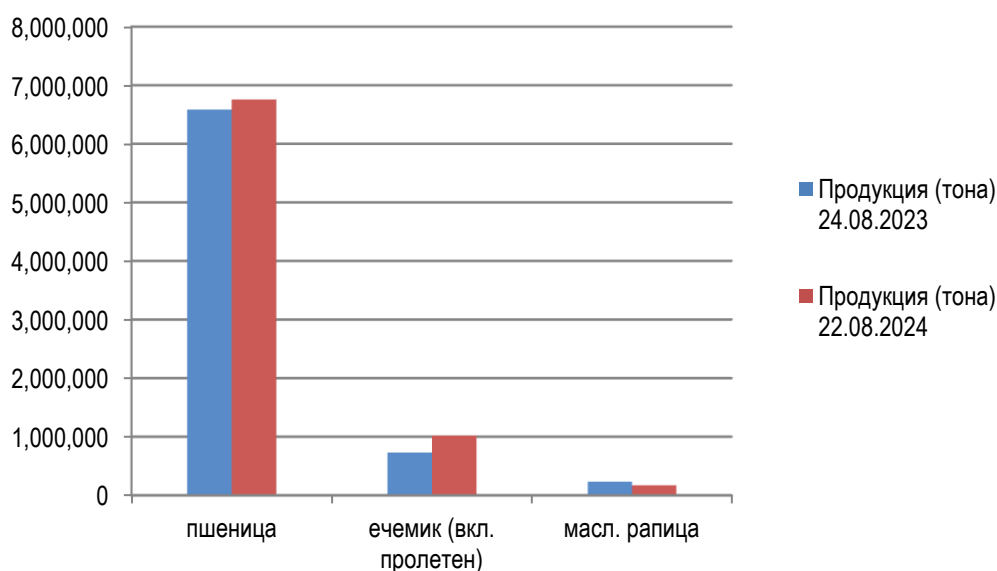
Реколта от есенници към 22.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 214 462	1 192 834	1 212 806	1 191 757	6 582 425	6 756 190	543	567	-1,8%	-1,7%	2,6%	4,4%
ечемик (вкл. пролетен)	137 719	188 187	137 570	188 093	728 153	1 018 873	529	542	36,6%	36,7%	39,9%	2,5%
маслодайна рапица	88 616	69 132	88 543	69 132	232 601	171 682	263	248	-22,0%	-21,9%	-26,2%	-5,7%
ръж	8 025	6 357	7 840	6 160	19 196	14 343	245	233	-20,8%	-21,4%	-25,3%	-4,9%
тритикале	21 251	19 404	21 011	19 142	78 856	73 759	375	385	-8,7%	-8,9%	-6,5%	2,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 22.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

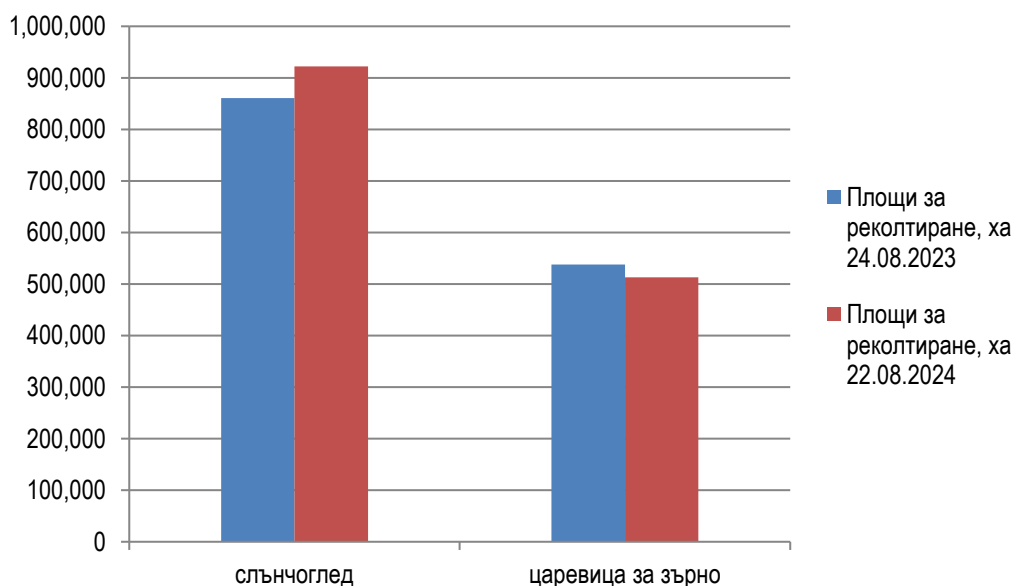
Отразявайки по-ранния старт на жътвата през настоящата година, на този етап продукцията от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно изпреварва значително отчетената по същото време на 2023 г. До момента са добити 288,7 хил. тона слънчоглед и 51,7 хил. тона царевица за зърно.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 22.08.2024 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 905	922 035	71 677	216 325	120 065	288 725	168	133	7,1%	201,8%	140,5%	-20,8%
царевица за зърно	537 880	512 898	1 705	19 625	7 865	51 670	461	263	-4,6%	1051,0%	557,0%	-43,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Площи за реколтиране със слънчоглед и царевица за зърно към 22.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

При съществено по-голям размер реколтирани площи, засега производството на тютюн от типове „Виржиния“ и „Бърлей“ е респективно с 87,2% и 4,8% повече на годишна база, като при тип „Виржиния“ се отчита и по-висок среден добив. Събраното количество Ориенталски тютюн остава с 11,5% под нивото отпреди една година.

Площи и производство на тютюн към 22.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024				
Тютюн-Ориенталски	2 288	2 083	2 235	2 046	2 819	2 494	126	122	-9,0%	-8,5%	-11,5%	-3,2%
Тютюн-Виржиния	431	469	286	363	234	438	82	121	8,8%	26,9%	87,2%	47,6%
Тютюн-Бърлей	140	192	132	145	209	219	158	151	37,1%	9,8%	4,8%	-4,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат увеличение на годишна база на продукцията от дини (с 62,7%), пъпеши (с 26,1%) и домати (с 27,1%), отглеждани на открито. За това допринася увеличеният размер реколтирани площи, при дините и домати - в съчетание с нарастване и на добивите от декар. Реколтата от ягоди е с 1,5% под миналогодишното ниво. Съществено изостава производството от открити площи на зеле (с 37,2%), краставици (с 20,5%), картофи (с 12,9%) и пипер (с 10,1%).

За периода от началото на 2024 г. досега оранжерийното производство на домати и краставици се свива респективно с 23,3% и 9,5% на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 22.08.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024				
Картофи	7 483	6 629	2 252	1 992	38 044	33 147	1 689	1 664	-11,4%	-11,5%	-12,9%	-1,5%
Зеле	1 410	1 462	274	170	4 964	3 115	1 812	1 832	3,7%	-38,0%	-37,2%	1,1%
Дини	3 653	5 643	3 043	4 824	53 767	87 489	1 767	1 814	54,5%	58,5%	62,7%	2,7%
Пъпеши	2 867	3 344	2 258	2 992	18 413	23 225	815	776	16,6%	32,5%	26,1%	-4,8%
Пипер на открито	2 248	2 277	1 403	1 426	11 465	10 303	817	723	1,3%	1,6%	-10,1%	-11,5%
Домати на открито	2 149	2 552	1 392	1 446	20 524	24 968	1 474	1 727	18,8%	3,9%	21,7%	17,2%
Краставици на открито*	378	478	333	347	5 364	4 264	1 611	1 229	26,5%	4,2%	-20,5%	-23,7%
Ягоди на открито	879	856	853	834	5 903	5 812	692	697	-2,6%	-2,2%	-1,5%	0,7%
Домати в оранжерии	525	518	463	448	43 923	33 671	9 487	7 516	-1,3%	-3,2%	-23,3%	-20,8%
Краставици в оранжерии	394	389	345	327	39 141	35 442	11 345	10 839	-1,3%	-5,2%	-9,5%	-4,5%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

При повече реколтирани площи и по-високи средни добиви от декар, отчетената към 22 август 2024 г. продукция от череши, вишни, кайсии, десертно грозде, сливи, малини, круши и праскови е с между 8,5% (череши) и близо два пъти (праскови) над нивото отпреди една година.

В начална фаза е беритбата на ябълки и винено грозде от реколтата ` 2024, като досега са добити съответно 100 тона и 1 023 тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 22.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024				
ябълки	4 285	4 155	31	18	242	100	781	556	-3,0%	-41,9%	-58,7%	-28,8%
круши	581	627	48	83	273	507	569	611	7,9%	72,9%	85,7%	7,4%
праскови	1 768	2 540	1 245	2 252	7 961	15 703	639	697	43,7%	80,9%	97,2%	9,1%
сливи	9 361	9 431	1 892	2 577	9 536	13 915	504	540	0,7%	36,2%	45,9%	7,1%
кайсии	2 221	2 878	2 218	2 870	11 566	16 040	521	559	29,6%	29,4%	38,7%	7,3%
череши	9 920	10 190	9 843	10 190	46 331	50 273	471	493	2,7%	3,5%	8,5%	4,7%
вишни	1 024	1 117	1 008	1 106	3 280	3 746	325	339	9,1%	9,7%	14,2%	4,3%
малини	1 734	1 749	885	1 180	2 409	3 865	272	328	0,9%	33,3%	60,4%	20,6%
лозя винени	29 804	29 306	2	263	10	1 023	500	389	-1,7%	13050,0%	10130,0%	-22,2%
лозя десертни	2 687	2 601	166	236	725	1 042	437	442	-3,2%	42,2%	43,7%	1,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Вследствие на намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар, към момента реколтата от лавандула е с 27,3% под миналогодишната.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 22.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024	24.08.2023	22.08.2024				
лавандула	13 540	10 780	13 430	10 375	54 097	39 339	403	379	-20,4%	-22,7%	-27,3%	-6,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 32/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 21 август 2024 г. се отчита поскъпване на царевицата за зърно и слънчогледа съответно с 3,5% и 5,3% на седмична база. Известно понижение спрямо предходната седмица бележат изкупните цени на хлебна пшеница (с 0,6%), рапица (с 1,1%) и ечемик (с 2,8%), докато тази на фуражната пшеница остава без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.08.2024 г., лв./тон без ДДС

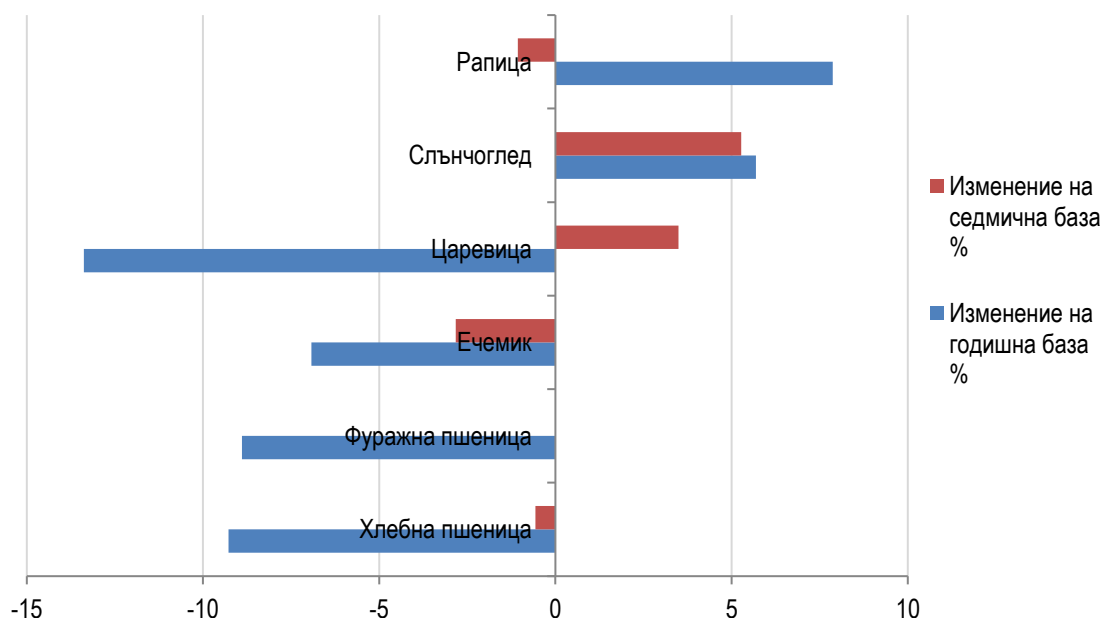
	23.08.2023	14.08.2024	21.08.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	388	354	352	-9,3	-0,6
Фуражна пшеница	371	338	338	-8,9	0,0
Ечемик	332	318	309	-6,9	-2,8
Царевица	411	344	356	-13,4	3,5
Слънчоглед	756	759	799	5,7	5,3
Рапица	775	845	836	7,9	-1,1

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Основните зърнени култури се търгуват в рамките на 6,9% (ечемик) - 13,4% (царевица) по-евтино, отколкото по същото време на миналата година. Същевременно, при маслодайните култури е налице увеличение на цените – с 5,7% за слънчогледа и със 7,9% за рапицата.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 21.08.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Средните цени на едро на зелен пипер, картофи, праскови, оранжерийни домати, зеле и пъпеши на тържищата в страната са с между 0,6% (зелен пипер) и 8,5% (пъпеши) над нивата от предходната седмица. Поевтиняване на седмична база се отчита при дините (с 1,6%), оранжерийните краставици (с 1,7%) и домати от открити площи (с 5,1%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 23.08.2024 г., лв./кг

	25.08.2023	16.08.2024	23.08.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,37	1,07	1,09	-20,4	1,9
домати (оранжерийни)	2,42	2,69	2,80	15,7	4,1
домати (открити площи)	*	1,76	1,67	-	-5,1
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	3,09	2,95	2,90	-6,1	-1,7
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,77	1,81	1,82	2,8	0,6
пипер (червен)	2,34	*	*	-	-
зеле	1,18	1,08	1,13	-4,2	4,6
дини	0,77	0,63	0,62	-19,5	-1,6
пъпеши	1,40	1,06	1,15	-17,9	8,5
праскови	2,72	2,28	2,34	-14,0	2,6
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	1,90	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението с аналогичния период на миналата година сочи намаление на средните цени на едро на зеле, оранжерийни краставици, праскови, пъпеши, дини и картофи в границите от 6,1% (краставици) до 20,4% (картофи). Само зеленият пипер и оранжерийните домати са поскъпнали на годишна база, респективно с 2,8% и 15,7%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 23.08.2024 г.**

